

Недоліки тіньової зайнятості

Громадяни України не рідко ведуть розмови, про рівень життя не нижче прийнятого у Європі, але в дійсності застосовують подвійні або навіть потріпні стандарти власного мислення та ставлення до прав та обов'язків.

„Тіньова” зайнятість, „тіньова” заробітна плата (так звана „зарплата в конвертах”) в нашій країні – проблемні явища, що, на жаль, на сьогодні залишаються актуальними. Використання найманої праці без оформлення трудових відносин містить у собі багато негативних моментів, що суттєво впливають на життя людини.

Негативний вплив тіньової зайнятості стосується й суспільної небезпеки, адже всі люди є споживачами послуг у сфері громадського харчування, торгівлі, транспорту, будівництва тощо, тож необхідна їх висока якість. Тіньова зайнятість певним чином сприяє поширенню професійних захворювань, підвищенню рівня аварійності на дорогах, збільшення ризиків виникнення нещасних випадків на виробництві, адже офіційно неоформлений працівник не проходить обов'язкового медичного обстеження, з ним не проводяться інструктажі, навчання з техніки безпеки, охорони праці тощо.

Легальна трудова діяльність – це основа соціальної захищеності працюючого населення.

Людина, маючи право на працю, можливість заробляти собі на життя працею, яку вона вільно обирає або на яку вільно погоджується, самостійно має вирішувати, що для неї важливіше – жити сьогодні чи мати впевненість у завтрашньому дні, отримуючи надійні соціальні гарантії.

Погоджуючись на “тіньову” зайнятість, працівники повинні розуміти, що їх очікують ризики пов'язані з захистом своїх трудових прав та соціальним захистом у разі скрутних життєвих обставин.

Якщо людина працює в «тіні», то від своєї байдужості і мовчазної згоди втрачає :

- при досягненні пенсійного віку трудову пенсію, а при роботі без належного оформлення – весь трудовий стаж;
- відпускні за час щорічної відпустки і, відповідно, саму відпустку, що визначено законодавством України, грошову компенсацію за невикористану відпустку;
- допомогу по тимчасовій непрацездатності у випадку хвороби, а жінки допомогу по вагітності і пологах отримують в мінімальному розмірі;
- суму індексації заробітної плати у зв'язку із зростанням цін;
- доплату за роботу в нічний час, за надурочні роботи і роботу у святкові дні;
- щомісячну компенсацію збитку у випадку трудового каліцтва або професійного захворювання, а також одноразову допомогу (у тому числі родині у випадку смерті працівника);
- вихідну допомогу (середньомісячну зарплату) при звільненні через скорочення штатів;
- допомогу по безробіттю, розмір якої залежить від офіційного заробітку;
- в разі трудового спору з роботодавцем будь-яку можливість повернути через суд належні вам суми, компенсації і взагалі висунути претензії роботодавцеві,

тому що ви працюєте як нелегал та підтверджуючих документів про виконану вами роботу немає.

Отже, “тіньова” зайнятість по суті спрямована проти держави і проти людини.

Для реалізації своїх трудових прав та забезпечення оптимального та благоприємного рівня свого майбутнього працівники повинні вимагати від роботодавця легального оформлення трудових відносин через укладання трудового договору, а також регламентацію трудових відносин відповідно до чинного трудового законодавства. У разі відмови роботодавця кожен громадянин має право звернутися до компетентних державних органів за захистом своїх конституційних прав.

Використання роботодавцями нелегальної робочої сили або неоформлення трудових відносин з працівником – це порушення трудового законодавства, що передбачає адміністративну, фінансову та кримінальну відповідальність.

З 01.01.2015 внесено зміни до законодавчих актів України щодо посилення відповідальності за порушення законодавства про працю в частині використання найманої праці без оформлення трудового договору (ст. 265 Кодексу законів про працю України, ст. 41 Кодексу України про адміністративні правопорушення, ст. 172 Кримінального кодексу України).

Управління соціального захисту населення Свалявської РДА

Іван Жданський - заступник начальника-
начальник відділу у справах сім'ї
та дітей

**МІНІСТЕРСТВО СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ
СВАЛЯВСЬКОЇ РАЙОННОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
89300 м.Свалява, вул. Визволення –21/1, факс: 2 – 18 – 89 тел. : , 2 – 12 – 94**

Від «14» серпня 2015р. № 2487 / 01-10

На № ____ від « ____ » _____ 2015р.

**Редактору газети
«Вісті Свалявщини»**

Просимо розмістити статтю в газеті під назвою «Недоліки тіньової зайнятості».

Начальник управління

М.В.Мішко

Михайлюк
23362